

Pruim (*Prunus domestica*)

Pruimenbomen groeien van nature aan de rand van een bos, op een lichte en luchtige plaats. Ze hebben een koude rustperiode nodig om vruchten te dragen en zijn daarom geschikt voor ons klimaat. Een pruimenboom vraagt relatief weinig onderhoud en je kunt er minstens twintig jaar van blijven genieten.

Graag licht en luchtig

Pruimenbomen staan bij voorkeur op een lichte en luchtige plaats, zoals aan de rand van een bos. Ze hebben genoeg lucht nodig om de bladeren na een regenbui snel te laten opdrogen: dan krijgen schimmelmziektes geen kans. Pruimenbomen gedijen het best op een goed doorlatende bodem die genoeg voedingsstoffen en water vasthoudt.

Planteigenschappen

- **GROOTTE:** afhankelijk van de vorm van de boom (zie tabel). Pruimelaars zijn vaak bolvormig en worden meestal minder groot dan appel- en perenbomen. Door de onstuimige groei is het af te raden om pruimenbomen te leiden.

	Laagstam	Halfstam	Hoogstam
Hoogte	2 à 3 m	3 à 6 m	6 à 8 m
Breedte = plantafstand	2 à 4 m	5 à 8 m	8 à 12 m

- **BLOEIPERIODE:** Vroege bloei, vanaf eind maart. Op dat moment is er reële kans op nachtvorst.
- **BLOEIKLEUR:** wit
- **BESTUIVING:** Je hebt zelfbestuivers en kruisbestuivers.
 - Als je te weinig plaats hebt voor verschillende fruitbomen, kies dan voor zelfbestuivers. Daar heb je maar één exemplaar van nodig om vruchten te krijgen.
 - Kruisbestuivende soorten hebben minstens één ander ras nodig om in vrucht te komen. De rassen moeten een overlappende bloeitijd hebben om elkaar te bestuiven. Als je kruisbestuivende bomen plant, plant dan centraal zeker één goede bestuiver: een boom die veel stuifmeel produceert en een lange bloeitijd heeft.
- **OOGSTPERIODE:** pruimen oogst je afhankelijk van het ras van juli tot in september.
- **BEWAARTIJD:** ongeveer twee weken in de koelkast
- **CULTIVARS:** Pruimen zijn in te delen in verschillende groepen: mirabellen, reine-claudes en kwetsen. Ze zijn allemaal zoet en met een gladde schil, maar hun kleur varieert van geel over groen, rood, blauw tot paars.

Wat heb je nodig?

- **PLANTGOED:** Koop gezond plantgoed met de juiste onderstam. Vraag raad bij de boomkweker.
- Eventueel wat compost of potgrond als je de grond moet verbeteren.
- Mulch om de bodem te bedekken. Gebruik het liefst mulchmateriaal uit een gelijkaardig milieu als het bos, houthaksel of gevallen bladeren.

Hoe en wanneer plant je je bomen?

- Plant je bomen vanaf november (na het vallen van de bladeren) tot eind maart (voor de bloei), als ze in rust zijn.
- Kies een rustige, bewolkte dag. Vermijd vorst en plant nooit na dagen onophoudelijke regen.
- Zet de bomen eerst uit op de juiste locatie. Plant ze op genoeg afstand van elkaar (zie planteigenschappen) en verder dan 2 meter van de erf grens.
- Maak dan een plantgat van ongeveer 50 x 50 x 50 cm.
- Zet een steunpaal in het plantgat en daarna de fruitboom. Zet de steunpaal ongeveer 10 cm van de boom aan de kant van de overheersende windrichting (meestal ZW). Voor hoog- en halfstammen verwijder je de palen na 3-4 jaar. Laagstammen hebben hun hele leven lang steun nodig. Daar haal je de steunpaal dus nooit weg.
- Verbeter de grond als dat nodig is met wat compost of teeltaarde.
- Vul het plantgat met aarde. Zorg dat de entknobbel (de plaats waar de boom op de wortels geënt is) boven de grond zit.
- Trap na het opvullen de aarde heel lichtjes aan met je voet.
- Geef daarna genoeg water.
- Geef nog wat compost bovenop en dek de naakte grond af met mulchmateriaal (houtsnippen of bladeren).

In het filmpje zie je hoe je in 5 stappen je fruitboom de beste start geeft: www.velt.nu/nieuws/hoe-plant-je-een-fruitboom

Wat komt er de eerste jaren kijken bij het onderhoud?

- De eerste jaren zijn de meest cruciale en bepalen de overlevingskansen en productiviteit van je boom. In die eerste jaren is deze zorg cruciaal:
- **WATER GEVEN:** De eerste jaren investeert de boom in de groei van zijn wortels. Help de boom door hem in droge periodes in de zomer water te geven. Geef per beurt minstens 20 liter per boom. Het is beter dat je één keer per week veel water geeft dan elke dag een beetje. Dan maakt je fruitboom diepere wortels. Volwassen bomen (3 à 5 jaar) hebben een uitgebreid wortelstelsel dat zelfs in drogere periodes genoeg water uit de bodem haalt.
 - **BEMESTEN:** Anders dan voor andere fruitsoorten, geef je jonge pruimenbomen geen extra mulch. Te veel voedingsstoffen doen pruimelaars onstuimig groeien, wat ze gevoeliger maakt voor ziektes.
 - **BESCHERMEN:** De jonge boompjes zijn nog heel tener en fragiel. De boompaal beschermt ze tegen storm. Maar ook honden en andere dieren bedreigen de bomen. Als je bomen in een park of open veld plant, zet je er dus beter een omheining rond. Verder is het belangrijk om de boom kenbaar te maken met een bordje om eventueel vandalisme te beperken.
 - **VORMSNOEIEN:** Snoei het liefst zonder harttak (in zijn natuurlijke vorm). Als je dat wel doet, wordt de harttak erg dominant en krijg je geen mooie, volle kruin.

Hoe en wanneer moet je snoeien?

Snoeien is de meest arbeidsintensieve maar ook de belangrijkste taak in de zorg voor fruitbomen. Snoeien is cruciaal voor de gezondheid van de boom, voor een goede vrucht kwaliteit en om de boomvorm te manipuleren. De snoei-intensiteit en het werk hangt af van de boomvorm die je kiest:

Boomvorm	Laagstam	Halfstam	Hoogstam
Snoei-intensiteit	1 à 2 x per jaar	1 à 2x per jaar in de eerste 5 jaar, daarna minder	1 à 2x per jaar in de eerste 5 jaar, daarna minder tot bijna niet
Werk per snoeibeurt	0,5 u per boom	2 u per boom	4 u per boom

Vermijd snoeien in de winter om loodglans te voorkomen. Snoei bij voorkeur net voor de bloei of net na de pluk (minstens een maand voor het vallen van de bladeren).

Onderhoudssnoeien is niet echt nodig, want de pruimelaar groeit goed en maakt vanzelf nieuw vruchthout aan. Pruimen reageren bovendien nogal wispelturig op snoei. Zodra je snoeit, vormt de boom veel nieuwe, sterk groeiende scheuten. Beperk daarom je snoeiingrepen tot takken uitdunnen om genoeg licht in de kroon toe te laten.

Anders dan bij appel en peer krijgen pruimelaars vooral bloemknoppen op twee- tot vijfjarig hout.

Welke zorg hebben je bomen nog meer nodig?

- **MULCHEN:** Zorg dat de grond altijd goed bedekt is. Zo vermijd je competitie met gras en voed je de bodem. Gebruik houtsnippers of bladeren.
- **VRUCHT DUNNEN:** Als een tak te veel vruchten draagt, gaat de vruchtkwaliteit achteruit. Bovendien breken zwaarbeladen takken gemakkelijker af. Daarom worden vruchten soms gedund als ze een centimeter groot zijn. Verwijder vruchten tot er ongeveer een handbreedte tussen de vruchten past.
- **MONITOREN OP ZIEKTES:** Controleer regelmatig de gezondheidstoestand van de vruchten en haal zieke of aangetaste vruchten stelselmatig weg. Als een ziekte de kop opsteekt, is het belangrijk om de verspreiding ervan op een ecologische manier in te perken. Vraag raad aan een fruitspecialist bij Velt.

Hoe gebruik of verwerk je je oogst?

Verse pruimen eet je het best snel na de oogst of verwerk je in bijvoorbeeld confituur. Wil je pruimen langer houden? Dan kun je ze drogen. Doordat je veel vocht onttrekt, hebben de rottingsorganismen minder kans op overleven en kun je de pruimen zeker een half tot een heel jaar bewaren. Een minpunt is wel dat er in gedroogde pruimen minder vitamine C zit en dat ze minder voedingswaarde hebben dan verse pruimen.

Pruimenbomen in de stad

– Klimaat

Bomen hebben een grote klimaatwaarde. Niet alleen vangen ze CO₂ en fijnstof op, ze houden ook water vast en zorgen voor verkoeling in de zomer. Half- en hoogstambomen hebben een hogere boomkruin, waardoor ze meer licht opvangen, meer schaduw en verkoeling bieden, en je eronder kunt lopen. Bovendien zijn ze door hun uitgebreide wortelstelsel beter bestand tegen droogte.

– Biodiversiteit

Voorjaarsbloesems trekken bijen en andere nuttige insecten aan. In hoogstambomen kunnen vogels nesten en zit er meer voedsel. Oude holle bomen zijn het meest waardevol voor de biodiversiteit.

– Beleving en spel

Fruitbomen hebben ook veel voordelen voor de mens. Ze leveren gezonde voeding en brengen mensen samen. Als je het fruit niet oogst, valt het op de grond en kan het ongedierte of wespen aantrekken. Hou daarom goed voor ogen wie de eindgebruiker is als je fruitbomen plant. Fruitbomen met een stevig geraamte en buigbare takken zijn ook leuk voor kinderen om in te spelen. valt het op de grond en kan het ongedierte of wespen aantrekken. Hou daarom goed voor ogen wie de eindgebruiker is als je fruitbomen plant. Fruitbomen met een stevig geraamte en buigbare takken zijn ook leuk voor kinderen om in te spelen.

Pruim in buurtboomgaard
© Atelier Groot Eiland